

Quickscan Wet natuurbescherming

Ontwikkeling Vossenakker Zuid te Elburg

HERZIEND

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
+316 83 77 25 48
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Vossenakker Zuid te Elburg HERZIEND

Leeuwarden, november 2022

In opdracht van:
Rho Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:
Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2022). Ecologische quickscan Wet natuurbescherming. Rho Adviseurs/ Ontwikkeling Vossenakker Zuid te Elburg. Rapport 22017. Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

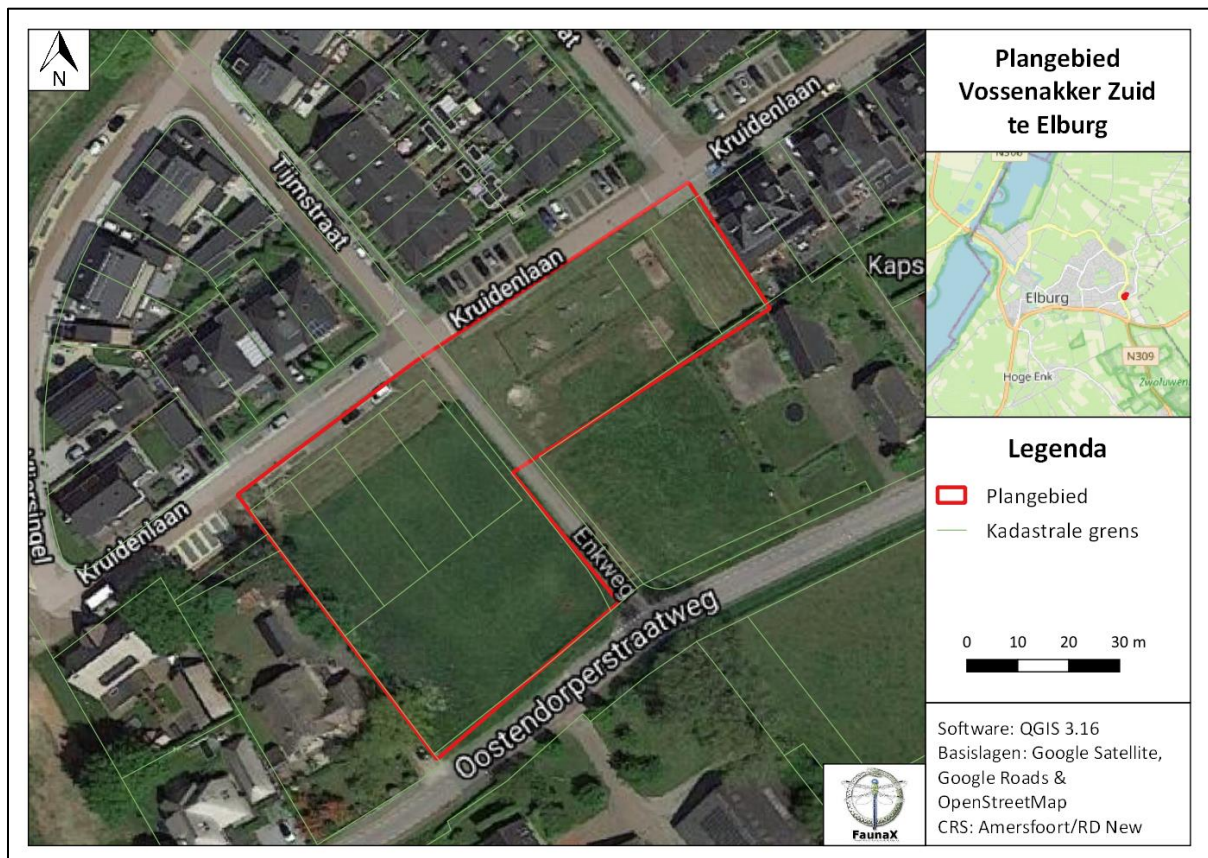
INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2.	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	4
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	4
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	6
2.3	Zoogdieren	6
2.3.1	Vleermuizen	6
2.3.2	Overige zoogdiersoorten	7
2.4	Reptielen en amfibieën	9
2.5	Vissen	10
2.6	Ongewervelden	10
2.7	Gebiedsbescherming.....	10
2.7.1	Stikstofgevoeligheid	10
2.8	Houtopstanden	11
3.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	12
3.1	Overzicht beschermde soorten	12
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	12
3.2.1	Algemeen voorkomende broedvogels	12
3.2.2	Steenuil (essentieel territorium)	12
3.2.3	Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht.....	12
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	13
4.	LITERATUUR EN BRONNEN.....	14
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Gelderland	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 2 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 2 -
	Natura 2000-gebieden	- 3 -
	Wnb Houtopstanden	- 3 -
	NatuurNetwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur	- 3 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens binnen twee graslandpercelen aan de Kruidenlaan te Elburg woningen te realiseren. Deze woningen worden binnen de vier kavels aan de westzijde van het plangebied gerealiseerd, de overige kavels aan de oostzijde van het plangebied komen daarbij mogelijk te vervallen (figuur 1.1). De aanwezige speeltuin zal met het planvoornemen behouden blijven.

Figuur 1.1. Plangebied te Elburg.

Omdat de bovenstaande maatregelen een ruimtelijke ingreep betreffen, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet zal naar verwachting 2023 worden opgenomen in de Omgevingswet. Deze toetsing vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan gebaseerd op het onderdeel soortbescherming.

In het kader daarvan is door Bureau FaunaX een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN/EHS) (onderdeel gebiedsbescherming).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming voor?

2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een veldbezoek en een bureaustudie gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op woensdag 2 februari 2022 en vond plaats onder frisse weersomstandigheden (7°C, windkracht 3, zonnig/half bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Herziening

In november 2022 is het quickscan rapport beoordeeld door Omgevingsdienst Noord-Veluwe omtrent het bestemmingsplan. Hierin is vermeld dat er een aanvulling benodigd is ten opzichte van steenuil. Deze herziening is daarom aangevuld met tekst omtrent deze soort.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Natuur Netwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur), ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen.

Het plangebied betreft twee graslandpercelen gescheiden door een fietspad oostelijk binnen de bebouwde kom van Elburg in de provincie Gelderland (figuur 1.1./1.2). Naast grasland wordt het plangebied gekenmerkt door een speeltuin, een zandkuil en ruderaal begroeiing binnen en grenzend aan het plangebied. Ten oosten en westen grenst het plangebied aan hagen en bomen behorende tot tuinen van omliggende woningen. Ten noorden en zuiden grenst het plangebied aan wegen. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Elburg en agrarisch gebied.

Figuur 1.2. Impressie plangebied te Elburg.

Het planvoornemen betreft het realiseren van woningen binnen het westelijke graslandperceel. Daarnaast wordt er gesproken over het mogelijk realiseren van Tiny Houses bij de speeltuin binnen het oostelijke perceel. Het precieze aantal woningen en Tiny Houses is ten tijde van het schrijven nog onbekend. Voor zover ons bekend is zullen omliggende hagen en bomen met het planvoornemen ongemoeid blijven.

2. RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied wordt gekenmerkt door grasland met soorten zoals onder andere Engels raaigras, paardenbloem, smalle weegbree, brandnetel, madelief en ridderzuring. Het plangebied is vanwege voedselrijke habitateigenschappen ongeschikt voor beschermde flora, zoals in de omgeving voorkomende dennenorchis, glad biggenkruid, kluwenklokje en ridderspoor (bron: NDFF) en deze zijn ook niet aangetroffen.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied.

- Op basis van de waargenomen soorten en de (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen en grenzend aan het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en deze zijn niet aangetroffen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde boomnesten kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Naast boomnesten met jaarronde bescherming zijn er ook gebouw broedende vogelsoorten waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten, zoals huismus, gierzwaluw en kerkuil. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Uitgaande van het planvoornemen (§1.4) wordt er alleen binnen het westelijke perceel gebouwd. De bebouwing grenzend aan het plangebied valt daarbij buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten van de werkzaamheden op gebouw broedende vogelsoorten kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

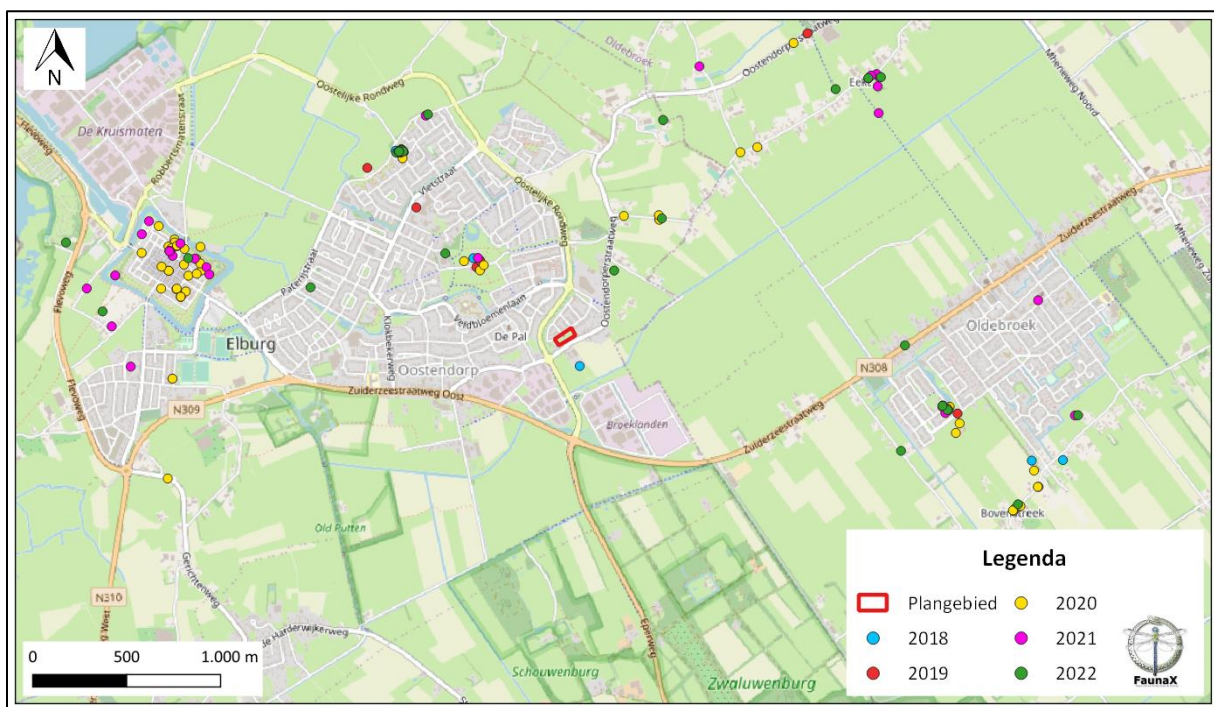
Steenuil

Het plangebied biedt geen broedmogelijkheden voor jaarrond beschermde nesten. Echter, ook territoria van vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen een beschermde status hebben als er in de omgeving weinig tot geen alternatieven zijn of als het planvoornemen significante effecten heeft voor het functioneel leefgebied. Een soort waarbij het behoud van territoria van

belang is, is de steenuil. Deze kleine uilensoort komt voor in kleinschalige agrarische cultuurlandschappen met een territorium van slechts enkele honderden meters (bron: Kennisdocument Steenuil, BIJ12). In de laatste dertig jaar zijn de aantallen afgenomen en gestabiliseerd, met als redenen het verdwijnen van geschikt leefgebied door ruimtelijke ontwikkelingen zoals dorpsuitbreidingen, de aanleg van wegen, de intensivering van het agrarische gebruik en bestemmingsplanwijzigingen van kleinschalig agrarisch naar enkel woonbestemming.

In de omgeving van het plangebied kunnen meerdere territoria van steenuil worden onderscheiden, waaronder dat van een nest ten zuiden van het plangebied in 2018 (figuur 2.2). Gezien de nabijheid van het nest is het aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het territorium. Juist kort gemaaide grasvelden, zoals het plangebied, zijn namelijk belangrijk als jachtgebied voor de steenuil. Aangezien territoria van steenuilen slechts enkele honderden meters betreffen, vormt het plangebied hoogstwaarschijnlijk zo'n 5-10% van het beschikbare foerageergebied (figuur 2.3). Daarbij wordt het territorium van het nest aan de west-, zuid- en noordzijde omsloten door woningen.

Doordat er slechts één waarneming van een nest uit 2018 bekend is, kan er niet met zekerheid worden gesteld of het nest en bijbehorende territorium nog in gebruik zijn. Negatieve effecten van het planvoornemen op het leefgebied van de steenuil kunnen daarom niet volledig op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Recentelijke waarnemingen (laatste vijf jaren) van steenuil in de omgeving van het plangebied (bron: NDFP).

Figuur 2.3. Straal van 300m rondom de waarneming van het nest uit 2018 als indicatie voor het territorium van steenuil.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde (boom) nesten van roofvogels/uilen en gebouw bewonende vogelsoorten binnen het plangebied en/of invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten van de werkzaamheden op het functioneel leefgebied van steenuil kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. De omliggende bomen en bosschages maken het plangebied geschikt broedhabitat voor diverse soorten broedvogels, zoals merel en roodborst. Negatieve effecten van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedproces bescherming genieten, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

- Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen het plangebied/ de invloedssfeer van de werkzaamheden nestplaatsen bevinden van vogelsoorten waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd zijn.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op waarden voor vleermuizen. Hierbij is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. Ook is gekeken of door of langs het plangebied essentiële vliegroutes van vleermuizen kunnen lopen, of dat er sprake kan zijn van een essentieel foerageergebied.

Vleermuizen verblijven voornamelijk in boomholten en gebouwen. Bomen met holten zijn niet aangetroffen en omliggende bebouwing waar vleermuizen kunnen verblijven valt buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in

stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, rechtlijnige landschapselementen zoals waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. En als foerageergebied worden groenstroken en waterpartijen (voedselaanbod insecten) gebruikt. De hagen en bomen rondom het plangebied kunnen onderdeel zijn van een vliegroute en foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. De omgeving kent echter vergelijkbare of meer geschikte landschapselementen als vliegroute en/of foerageergebied, waardoor het plangebied geen essentiële vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen betreft.

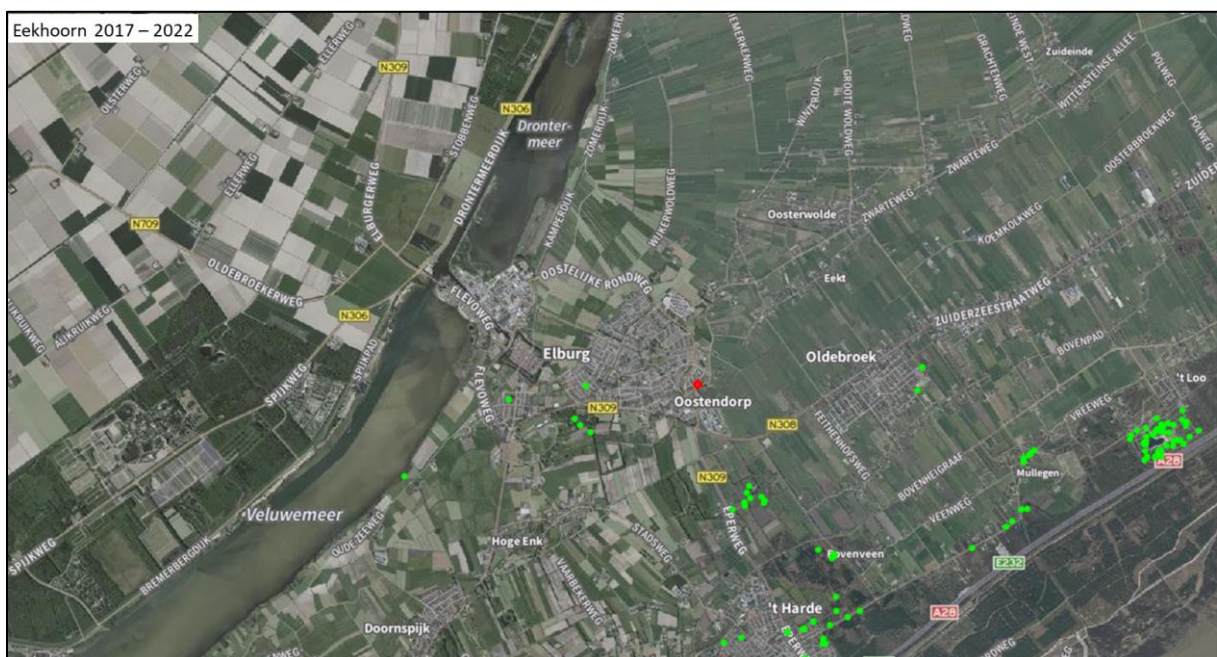
- Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van essentiële vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdiersoorten

Het plangebied is eveneens gecontroleerd op waarden voor overige zoogdiersoorten, naast vleermuizen. Met de Veluwe, Veluwerandmeren en Flevoland nabij het plangebied zijn er veel beschermde zoogdiersoorten die in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen, zoals bever, boomarter, bunzing, edelhert, eekhoorn, hermelijn, otter, steenarter, wezel en wildzwijn (bron: NDFF). Voor bever, edelhert, otter en wildzwijn ontbreekt er binnen het plangebied geschikt habitat, zoals grote bosgebieden en waterpartijen.

Marterachtigen en eekhoorns zijn soort(groep)en die ook in stedelijke gebieden voor kunnen komen, mits daarvoor geschikt habitat aanwezig is. Hieronder worden deze nader behandeld.

Uit de recente waarnemingen blijkt dat de eekhoorn ook in Elburg voorkomt (figuur 2.4). Het plangebied biedt voor de soort echter geen geschikt habitat, door het ontbreken van hoge dichtheden aan bomen. Daarnaast zijn er in de aanwezige omliggende bomen geen indicaties aangetroffen van het voorkomen van de soort, zoals aanwezige eekhoornnesten of boomholten. Het voorkomen van eekhoorn binnen het plangebied kan op basis van habitateigenschappen en afwezigheid van boomnesten op voorhand worden uitgesloten.

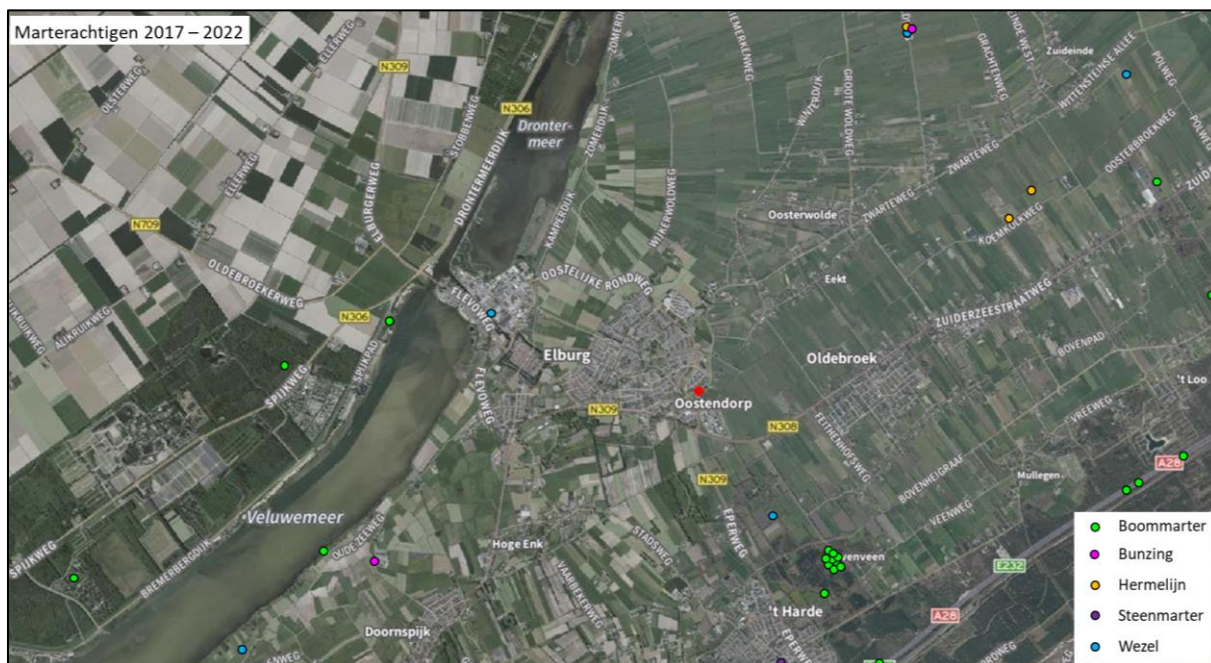
Figuur 2.4. Waarnemingen van eekhoorn 2017 – 2022 in de directe omgeving van het plangebied (rood kader) (bron: NDFF).

Onder marterachtigen vallen onder andere boommarter, steenmarter en kleinere soorten zoals bunzing, hermelijn en wezel. Van al deze soorten zijn in de ruime omgeving van Elburg waarnemingen bekend (figuur 2.5). Het voorkomen van de grootste soorten, boom- en steenmarter binnen het plangebied kan op basis van afwezigheid van geschikt habitat en verblijfgelegenheid zoals boomholten en toegankelijke bebouwing op voorhand worden uitgesloten.

Van de kleinere soorten bunzing, hermelijn en wezel, betreft het leefgebied onder andere buitenwijken van steden en agrarisch gebied, zolang er voldoende dekking aanwezig is van bijvoorbeeld houtwallen, maar ook heggen en ruderaal begroeiing (bron: Zoogdierverseniging). Van bunzing is het niet aannemelijk dat deze soort in dichtbevolkt gebied verblijft. Daarnaast zijn er geen holen, steenhopen, holle bomen en dergelijke aangetroffen waarin de soort kan verblijven. Op basis daarvan kan het voorkomen van verblijfplaatsen van bunzing binnen het plangebied ook op voorhand worden uitgesloten.

Hermelijn en wezel zijn de kleinste marterachtige en hebben door hun geringe formaat voor hun leefgebied al genoeg aan kleinere stukken met dekking van ruderaal begroeiing. Desalniettemin biedt het plangebied en de directe omgeving hiervan naar ons inzicht te weinig dekking en foeragemogelijkheden om als habitat voor deze soorten te dienen.

De kans op het voorkomen van leefgebied van hermelijn en wezel binnen het plangebied achten we daarom dusdanig klein en onwaarschijnlijk dat we het niet realistisch achten om met deze soorten rekening te houden. Ook het feit dat van deze soorten geen waarnemingen uit Elburg bekend zijn speelt in deze conclusie een rol.

Figuur 2.5. Waarnemingen van marterachtigen 2017 – 2022 in de directe omgeving van het plangebied (rood kader) (bron: NDFF).

Het is wel aannemelijk dat lichter beschermde (vrijgestelde) zoogdieren voor kunnen komen binnen het plangebied, zoals egel en mol (bron: NDFF). Hoewel deze soorten voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld binnen de provincie Gelderland, dient men zich wel te houden aan de voor deze soorten geldende zorgplicht (zie Bijlage I).

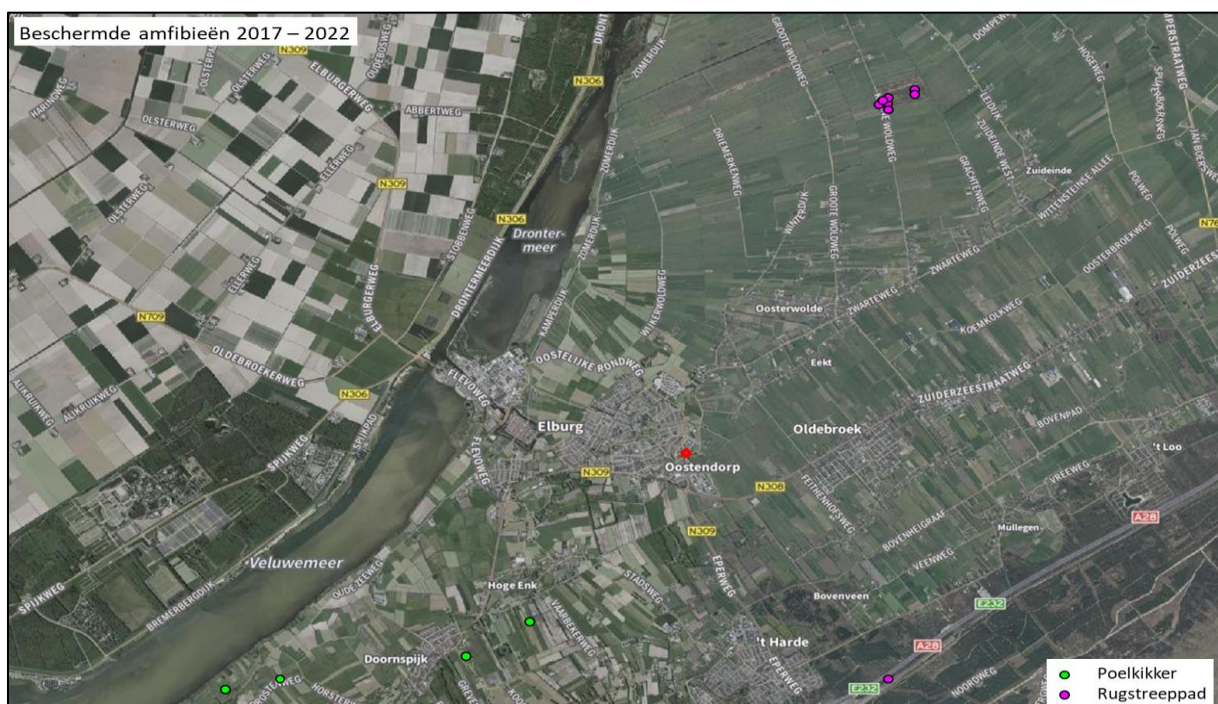
- Het voorkomen van overige beschermde zoogdiersoorten kan op basis van verspreidingsgegevens en/of habitatgeschiktheid op voorhand worden uitgesloten.
- Voor voorkomende vrijgestelde soorten zoals mol en haas geldt de zorgplicht.

2.4 Reptielen en amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis en zandhagedis bekend (bron: NDFF). Het voorkomen van vrijwel al deze soorten concentreert zich vanwege habitatvoorkeur in de Veluwe. Van vergelijkbaar habitat is binnen het plangebied geen sprake. De enige waarneming buiten de Veluwe en tevens binnen de grenzen van Elburg is van de muurhagedis. Het gaat hier om een waarneming van een geïntroduceerd dier (of nakomeling hiervan), aangezien de enige natuurlijke populatie van de muurhagedis van Nederland zich op aanzienlijke afstand tot het plangebied bevindt, namelijk in Zuid-Limburg (bron: RAVON/ Verspreidingsatlas). Gezien de afstand tussen deze waarneming en het plangebied, alsmede de habitateigenschappen van het plangebied achten we de kans dat de soort hier voorkomt dusdanig klein dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden.

Het voorkomen van leefgebied van beschermde reptielen binnen het plangebied kan daarom op basis van habitatgeschiktheid en verspreidingsgegevens op voorhand worden uitgesloten.

De enige beschermde amfibieënsoorten die in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen zijn poelkikker en rugstreeppad (figuur 2.6). In beide gevallen bevinden de dichtstbijzijnde bekende waarnemingen zich op meerdere kilometers van het plangebied. Daarnaast zijn er in en nabij het plangebied geen waterlichamen aanwezig die kunnen dienen als voortplantingswater voor deze soorten, waardoor tevens kan worden uitgesloten dat het plangebied onderdeel is van het landhabitat van deze soorten. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied kunnen dan ook voor voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.6. Waarnemingen van beschermde amfibieën 2017 – 2022 in de directe omgeving van het plangebied (rood kader) (bron: NDFF).

Binnen het plangebied kunnen overigens wel andere lichter beschermde amfibieënsoorten voorkomen welke zijn vrijgesteld in het geval van ruimtelijke ingrepen. Dit zijn soorten zoals bruine kikker of gewone pad. Voor vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

- Het voorkomen van beschermde reptielen en amfibieën kan op basis van verspreidingsgegevens en/of habitatgeschiktheid op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen licht beschermde soorten voorkomen, zoals bruine kikker. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Het plangebied is beoordeeld op waarden voor beschermde vissen. Binnen het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig. Negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde zoetwatervissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde zoetwatervissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

Het plangebied bevat geen waardplanten of watervegetatie die essentieel zijn bij de voortplanting van beschermde insecten of andere ongewervelden. Tevens voldoet het plangebied niet aan habitateigenschappen voor het leefgebied van uit de ruime omgeving waargenomen soorten als noordse winterjuffer, grote weerschijnvlinder, grote vos, gentiaanblauwtje, kommavlinder, sleedoornpage en vliegend hert (bron: NDFF). Op basis hiervan kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

- Op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben op beschermde ongewervelden.

2.7 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet onder het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS), Natura 2000 of andere vormen van gebiedsbescherming (bron: Geoportaal provincie Gelderland).

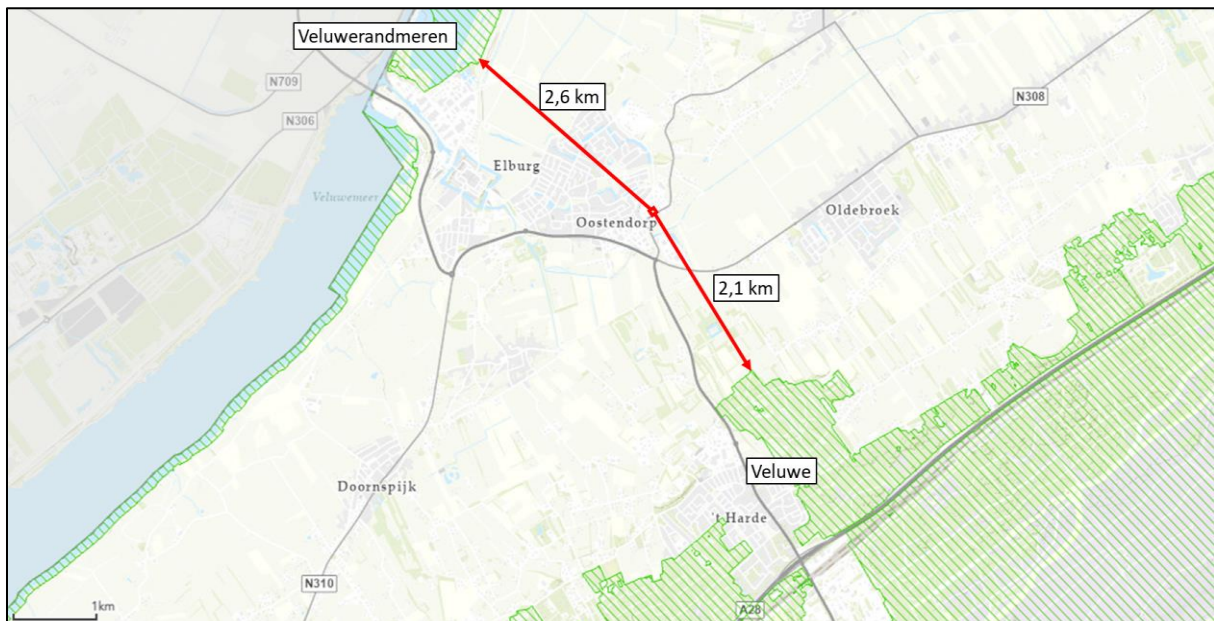
- Het plangebied valt niet onder de NNN/EHS, Natura 2000 of andere vormen van gebiedsbescherming aangesteld door de provincie Gelderland. Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is niet van toepassing.

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

In de omgeving van het plangebied zijn Natura 2000-gebieden Veluwe (2,1 km) en Veluwerandmeren (2,6 km) te vinden, zie figuur 2.7. Voor de Veluwe zijn stikstofgevoelige habitattypen aangewezen zoals bos van arme zandgronden en eiken- en beukenbos van lemige

zandgronden waarvan de kritische depositiewaarden (KDW's) van deze habitattypen al worden overschreden door de achtergronddepositie (bron: AERIUS calculator). Door de voorwaarden waaraan nieuwbouw moeten voldoen, zal de stikstofemissie tijdens de gebruiksfase van de nieuwe situatie echter evenveel of niet veel hoger zijn dan in de huidige situatie. Daarnaast zal gezien de kleine schaal van het planvoornemen en de relatieve afstand tot het Natura 2000-gebied de minimale stikstofemissie niet direct bijdragen aan het verder overschrijden van de kritische depositiewaarden binnen de stikstofgevoelige habitattypen. Een AERIUS-berekening uitvoeren is naar ons inzicht dan ook niet van toepassing. De provincie Gelderland is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS-berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

- Een Aerijs-berekening in het kader van Natura 2000 is naar onze mening niet nodig.

Figuur 2.7. Natura 2000-gebieden (groen) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Geoportaal provincie Gelderland).

2.8 Houtopstanden

Als er een houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden er geen bomen gekapt, dan wel minder dan twintig en binnen de bebouwde kom. Er is daarom geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1. Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen
Vogels (essentieel territorium)	Steenuil	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Zoogdieren Amfibieën	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk			X	X	Zorgplicht

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen het kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemeen voorkomende broedvogels

Het plangebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden, in de bomen, bosschages, bebouwing binnen of grenzend aan het plangebied. Het gaat hier om soorten waarvan nesten alleen beschermd zijn tijdens het broedseizoen. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten de broedtijd uit te voeren. De broedtijd loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli. Al dan niet afhankelijk van klimatologische omstandigheden kunnen sommige soorten eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat van belang is, is dat een broedgeval altijd beschermd is. Indien de werkzaamheden niet buiten het broedseizoen uitgevoerd kunnen worden, wordt geadviseerd de werkzaamheden onder begeleiding van een ecooloog uit te voeren.

3.2.2 Steenuil (essentieel territorium)

Het plangebied vormt mogelijk een onderdeel van het territorium van een nest uit 2018. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het functioneel leefgebied van de soort kunnen derhalve niet op volledig worden uitgesloten. We adviseren daarom nader onderzoek naar steenuil om vast te stellen/ uit te sluiten of het nest nog bezet is en of het plangebied nog onderdeel uitmaakt van een actief territorium. Het nader onderzoek dient uitgevoerd te worden door middel van twee/drie bezoeken tijdens de avondschemer gedurende het jaar maar bij voorkeur in de periode 15 februari – 15 april, waarbij geluidsopnames van steenuil baltsroepen worden afgespeeld bij potentiële nestlocaties (bron: Kennisdocument Steenuil, BIJ12). Wanneer er een actief nest van steenuil wordt vastgesteld, kan er een effecten analyse van toepassing zijn om te bepalen of het planvoornemen significante gevolgen heeft voor het functioneel leefgebied van de soort.

3.2.3 Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht

Er komen in het plangebied naar alle waarschijnlijkheid niet beschermde of vrijgestelde soorten voor, zoals verschillende soorten zoogdieren en amfibieën. Voor schade aan deze

soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht van de Wet natuurbescherming schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

3.3 Overzicht vervolgstappen

De werkzaamheden kunnen binnen de kaders van de Wet natuurbescherming worden uitgevoerd, mits aan de hieronder genoemde vervolgstappen wordt voldaan. Voor meer detaillering en uitleg, zie de paragraaf hiervoor.

- **Algemeen voorkomende broedvogels:** Werken buiten de broedtijd (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Steenuil (essentieel territorium):** Nader onderzoek.
- **Vrijgestelde soorten:** Het naleven van de zorgplicht.

4. LITERATUUR EN BRONNEN

AERIUS Calculator

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Alterra (2015). Synbiosis kaartenmachine Natura 2000 | Beschermde gebieden. Via:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil. Versie 1.0, juli 2017. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.W. van Delft 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.- Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden

FLORON (2015) Verspreidingsatlas planten. Via <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Geoportaal provincie Gelderland (Natura 2000 en Gelders Natuurnetwerk kernkwaliteiten) https://www.gelderland.nl/Kaartenencijfers#tab_thema

Korsten, E. en Regelink, J.R. (2010). Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en ander ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

www.ndff-ecogrid.nl

Natura 2000-gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden/>

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur.

Vleermuisprotocol 2021, 1 januari 2021. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en

www.netwerkgroenebureaus.nl

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas Zoogdieren

<http://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Gelderland

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Gelderland vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Gelderland is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Gelderland.

Zoogdieren		Amfibieën
Aardmuis	Konijn	Bastaardkikker
Bosmuis	Ree	Bruine kikker
Dwergmuis	Rosse woelmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Veldmuis	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	Vos	
Haas	Woelrat	
Huisspitsmuis		

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Gelderland, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Gelderse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.